

Preventivní program
Základní a Mateřská škola Řezníčkova, Olomouc

1. Charakteristika školy:

Základní škola Řezníčkova 1, příspěvková organizace, je úplnou základní školou s 1. až 9. ročníkem. Olomouc je město v Olomouckém kraji. Naše základní škola se nachází na periferii města v lokalitě Hodolany.

V současnosti ji tvoří 3 budovy – budova 1. stupně, 2. stupně a jídelna. Škola má k dispozici sportovní areál sousedící s fotbalovým hřištěm FC Hodolany.

Škola ve školním roce 2023/2024 vzdělává 407 žáků, průměrná naplněnost běžných tříd je 23 žáků. V každém ročníku vyučujeme paralelních třídách. Školu navštěvují nejen děti z Olomouce, ale i z okolních obcí, např. Droždín, Samotišky.

1.1 Vybavení školy:

Škola je materiálně i technicky velmi dobře vybavena. Disponuje odbornými učebnami (fyzika, přírodopis), dále má k dispozici učebnu hudební výchovy, jazykovou učebnu, cvičnou kuchyňku, knihovnu, počítačovou učebnu.

Škola je dobře vybavena učebními pomůckami a učebnicemi, při výuce různých předmětů je využíván výukový software na tabletech pro 1. i 2. stupeň. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna. Učebnice, literatura, učební pomůcky a výukový software jsou průběžně doplňovány o nové exempláře. Na odborné učebny navazují kabinety a bohaté sbírky učebních pomůcek. Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném provozu je využití informačních a komunikačních technologií. Z toho pak vychází i vybavenost školy touto technikou. Pro výuku nejen informatiky, ale i dalších předmětů je k dispozici učebna výpočetní techniky, součástí knihovny je studovna vybavená počítači. Počítačem je vybavena také každá učebna. Učitelé mají k dispozici počítače ve sborovnách a kabinetech. Všechny školní počítače jsou připojeny k internetu. Učebny jsou vybavené projektory a interaktivní technikou. Zajišťujeme maximální bezpečnost a ochranu zdraví žáků a učitelů, a dále zajišťujeme režim školy s ohledem na psychické a fyzické zdraví žáků i zaměstnanců školy. V knihovně pak slouží k relaxaci a vzdělávání tzv. "čítárna", moderní prostory vybavené PC technikou využitelné také pro výuku.

1.2 Rizikové faktory školy:

Mezi rizikové faktory naší školy patří především problémové chování v kolektivu některých tříd, chování vykazující známky šikany, poškozování a ničení školního majetku. Roste počet případů sebepoškozování a psychické nepohody některých žáků. Zvláště zvýšenou pozornost budou vyžadovat třídy s nově přichozími žáky, zde bude důležitý monitoring ze strany třídních učitelů a spolupráce všech pedagogů při zachycování varovných signálů. Dále pak konzultace s výchovným poradcem či ŠPP při výskytu projevů rizikového chování. Rizikovými místy ve škole pro výskyt nežádoucího chování jsou především o přestávkách toalety nebo učebny. Dále je nutné sledovat absenci u některých vytypovaných žáků vyšších ročníků a předcházet tak záškoláctví. Rizikovou oblastí je též kyberšikana, především zveřejňování a šíření nevhodných fotografií žáků.

2.1. ŠPP – Školské pedagogické pracoviště

Školní psycholog: Mgr. Lucie Nowak Moudrá

Výchovný poradce: Mgr. Zuzana Sobotková

Metodik prevence: Mgr. Veronika Fialová

Speciální pedagog: Mgr. R. Weinbergerová, PhDr. R. Mlčáková

Metodik prevence komunikuje a spolupracuje s třídními učiteli, vedením školy, výchovným poradcem a školním psychologem, OSPOD a SVP v Olomouci. Podílí se na řešení a minimalizaci rizikového chování ve škole. Pomáhá učitelům v řešení problémových situací týkajících se nevhodného chování žáků během vyučování, individuálně komunikuje s problémovými žáky, účastní se rozhovoru s rodiči problémových žáků a výchovných komisí. Dále koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování. Metodik prevence byl představen učitelskému kolektivu na začátku roku, rodiče najdou kontakt na webových stránkách školy.

3. Škola dodržuje tyto principy strategie primární prevence:

Principy vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí i mládeže a jsou v souladu s Plánem primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Olomouckém kraji.

3.1 Začlenění primární prevence do ŠVP:

- **Výchova k etickým a právním normám** (v rámci prvouky, vlastivědy, výchovy ke zdraví a občanství-VOZ, informatiky, exkurzí)
- **Výchova ke zdravému životnímu stylu** (v rámci prvouky, přírodovědy, přírodopisu, VOZ, informatiky, tělesné výchovy a všech aktivit souvisejících s průřezovými tématy OSV a EVVO atd.)
- **Rozvoj sociálních dovedností (social-skills) a dovedností sebeovlivnění (selfmanagement)** napříč všemi předměty v každé věkové kategorii, učit žáky sebehodnocení i v oblasti chování, na začátku každého školního roku jsou programy všech tříd zaměřené na osobnostní a sociální výchovu (OSV)
- Projektové dny - budování pocitu sounáležitosti

3.2 Primární prevence u dětí a mládeže je zaměřena především na tyto formy rizikového chování:

1. agrese, násilí a šikanování
2. záškoláctví
3. kriminalita, delikvence, vandalismus aj. formy násilného chování
4. xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus, extremismus
5. užívání návykových látek (vč. alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
6. poruchy příjmu potravy
7. sebepoškozování
8. netolismus (virtuální drogy) a patologického hráčství (gambling), kyberšikana
9. komerční sexuální zneužívání dětí, sexuální rizikové chování, rizika HIV, AIDS, prostituce, obchod s lidmi
10. týraní a zneužívání dětí, syndrom CAN, domácí násilí
11. negativní působení sekt a sociálně patologická náboženská hnutí

4.1. Vnitřní informační zdroje školy:

V hlavní budově školy v prvním patře se nachází schránka důvěry a nástěnka metodika prevence, kde žáci najdou kontakty na krizové linky, na metodika prevence. Metodik prevence spolu s psychologem školy shromažďuje potřebné metodické materiály i letáky pro zájemce z řad žáků i učitelů, poskytuje materiály vyučujícím a třídním učitelům pro přípravu třídnických hodin.

Veškeré aktuální informace o připravovaných aktivitách školy budou k dispozici na www.zs-reznickova.cz. Naleznete zde také články, případně fotografie a zhodnocení akcí, které již proběhly. Dále jsou na webových stránkách uvedena jména všech učitelů naší školy, jejich funkce a emailové adresy. S metodikem prevence mohou žáci i rodiče komunikovat přímo přes email, telefonicky nebo přes třídního učitele. Pro školní rok 2024/2025 jsou na stránkách školy uvedeny všechny důležité kontakty, jména vyučujících, dále termíny třídních schůzek a pedagogických rad, zápis do 1. ročníku atd. Postupně jsou doplňovány informace o akcích školy. Rodiče se zde mohou dozvědět také potřebné informace týkající se koncepce vzdělávání v naší škole, celoškolských projektů.

4.2. Vnější informační zdroje:

Aktuální informace o primární prevenci získáváme z webových stránek MŠMT, sledujeme aktualizace Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmtrozsirilo-opatreni-k-reseni-sikany-a-kybersikany> . Dále využíváme informací na www.odrogach.cz, www.drogy-info.cz , www.adiktologie.cz, www.prevence-info.cz, www.saferinternet.cz, www.sancedetem.cz, www.dite-krize.cz a dalších webových stránek odborných zařízení v regionu.

4.3. Metodickou pomoc škole poskytují:

- Oblastní metodik prevence Olomouc (V. Neusar)
- Krajský školní koordinátor prevence PhDr. J. Spurný
- Internetové poradenství pro ŠMP a pedagogy
- na naší škole využíváme služeb psychologa (Mgr. Lucie Nowak Moudrá), ke které se mohou rodiče se svým dítětem objednat, nebo psychologka přijde do tříd a řeší problémy třídního kolektivu, náznaky šikany...
- PPP Olomouckého kraje (tel.: 585 221 045, mob.: 731417213)
- OSPOD Olomouc (tel.: 588 507 511)

5.1. Dlouhodobým cílem je rozvíjet u žáků:

1. psychosociální dovednosti (soběstačnost, důstojnost, autonomii, seberealizaci, sociální a kulturní integraci, tvořivost, schopnost vnímat vlastní city),
2. pocit sounáležitosti (žák se má vnímat jako součást, cítit se ve škole bezpečně),
3. adaptabilitu (účastní se sportovních, kulturních a rekreačních aktivit, dokáže žít s jinými lidmi, plánuje si volbu profese, řeší s odvahou své problémy, je schopný dělat samostatná rozhodnutí)

5.2. Krátkodobé cíle:

1. omezit ničení majetku školy
2. zaměřit se na chování žáků o přestávkách – fyzické kontakty a jiné nevhodné projevy k ostatním spolužákům, vulgární projevy
3. omezit u žáků používání mobilních telefonů ve škole, úplný zákaz je ve školním řádu od 1.9. 2021
4. U žáků 1. stupně zamezit počínajícím projevům nevhodného chování, témata primární prevence zařazovat průběžně jako součást výuky
5. Zaměřit se na patologické vztahy v kolektivech tříd, fyzické násilí, psychické nátlaky
6. Důsledně sledovat žáky ohrožené záškoláctvím, situaci řešit s rodiči, při rozsáhlejších záškoláctví s OSPODem
7. Pro žáky 5. - 9. tříd zajistit preventivní programy zaměřené na konkrétní formy rizikového chování (kouření, alkoholismus, jiné návykové látky, závislostní chování - netolismus, šikana, kyberšikana a počítačová kriminalita, vztahy ve vrstevnické skupině, bezpečné sexuální chování – prevence AIDS, HIV)

5.3. Cílové skupiny preventivního programu:

- a) U žáků 1. – 5. ročníku se především zaměřujeme na: - společné stanovení a zažití pravidel harmonického soužití mezi žáky a učiteli - zvyšování zdravého sebevědomí žáků - rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty - rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- b) U žáků druhého stupně základní školy se zaměřujeme na: - vytváření a prohlubování vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem - stanovení a dodržování pravidel soužití třídní komunity - formování skupiny, která se stane pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí, nebezpečné komunikaci na internetu.
- c) Pedagogičtí pracovníci podporuje soustavné vzdělávání svých pracovníků - probíhá průběžné školení pedagogů (BOZP a PO, kurzy první pomoci, semináře, atd.). Škola podporuje týmovou spolupráci pedagogických pracovníků, spolupráci s externisty i interními odborníky. Škola se snaží vytvářet pozitivní atmosféru a atmosféru důvěry mezi žáky, pedagogy i rodiči. Škola umožňuje důvěryhodné a dostupné poradenství.
- d) Specifické cílové skupiny Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy metodicky zajišťuje a koordinuje specifickou primární prevenci na meziúrovňové úrovni. To se na naší škole odráží v tom, že odborně vyškolení interní pracovníci si jsou vědomi nutnosti dalšího sebevzdělávání a spolupráce s řadou složek, např. s pedagogicko-psychologickou poradnou, krajskými školními koordinátory prevence, s externími odborníky, s rodinami dětí, s orgány sociálně právní s poradenskými institucemi, s místní policií, s městským úřadem, s úřadem práce apod.
- e) Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany. - děti i rodiče jsou seznámeni s telefonním číslem výchovného poradce a školního metodika prevence a mají možnost kdykoliv si s nimi domluvit schůzku.

V případě menších přestupků jsou včas informováni, případně přizváni, i rodiče. V případě závažnějšího sociálně patologického jevu, který již svým řešením nespadá do kompetence školy, oznamujeme situaci příslušnému oddělení obecního či okresního úřadu a policii. Dojde-li k

vyšetřování či řešení nějakého problému na škole, je o tomto vedena přehledná dokumentace školním metodikem prevence či výchovného poradce.

5.4. Způsoby realizace cílů MPP:

1. Základní kompetence prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
  - posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

5.5. Klíčové vyučovací oblasti:

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím, prevence netolismu, kyberšikany, bezpečné chování na internetu apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.), prevence sexuálního zneužívání dětí a mladistvých, HIV/AIDS, prevence prostituce a obchodu s lidmi.
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy, počítačová kriminalita apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus, homofobie apod.) Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech: Výchova k občanství a ke zdraví, informatika, prvouka, přírodověda, přírodopis, chemie, výtvarná výchova a výtvarné soutěže, český jazyk, vlastivěda, tělesná výchova

6. Školní a mimoškolní aktivity

a/ Volnočasové aktivity: široká nabídka zájmových kroužků (aktuálně na webových stránkách školy www.zs-reznickova.cz)

b/ Aktivity školy: • akce pro děti – Den dětí, vítání prvňáčků, rozloučení s deváťáky atd. • akce pro rodiče – školní akademie, Den otevřených dveří, školní ples • školní exkurze – vlastivědné, přírodovědné, kulturní a historické • školení žáků na téma – chování člověka za mimořádných událostí • sportovní turnaje za okres Olomouc • návštěva Úřadu práce • návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav • plavání a bruslení na 1. stupni • lyžařský výcvik pro žáky 7. tříd • vánoční trhy • sběr papíru • třídění odpadů v budově školy • nocování ve škole

Krizový plán 1

Školní program proti šikanování

Program má být nejúčinnějším způsobem, jak ochránit děti před šikanou. Účinná snaha minimalizovat šikanu na škole vyžaduje, abychom vytvořili dobré sociální klima čili kamarádské bezpečné vztahy a vybudovali speciální program proti šikanování.

1. Minimální požadavky na školu:

- ředitelka školy se orientuje v metodice, organizaci a právní problematice šikanování
- škola spolupracuje s PPP a dalšími organizacemi a institucemi při řešení pokročilých a neobvyklých šikan, které sama nezvládne
- škola aktivně spolupracuje s rodiči na ochraně dětí proti šikaně
- ředitel školy zajistí dohled pedagogických pracovníků nad žáky před vyučováním
- škola má program dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména pracovníka pro primární prevenci

2. Základní body specifické primární prevence šikanování:

- všichni pedagogové odborně pracují na předcházení konkrétního problému (školního šikanování)
- respektují přitom věk dětí, konstelaci třídy, klima ve třídě
- těžištěm specifické primární prevence jsou třídnické hodiny
- další důležitou součástí je práce ve výukových předmětech, které mají významný vztah k prevenci sociálně patologických jevů (výchova k občanství a ke zdraví, informatika, tělesná výchova, prvouka atd.)
- v předmětu informatika pracujeme s pojmem kyberšikana (etický kodex pro práci žáků i učitelů s informacemi a informačními technologiemi)
- v dalších předmětech je prevence realizována prostřednictvím průřezových témat podle Školního vzdělávacího programu školy, jako je například výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova

3. Prevence v třídnických hodinách:

- systematická práce se třídou (nutná spolupráce všech učitelů vyučujících ve třídě)
- práce se skupinovou dynamikou třídy (práce se vztahy mezi žáky ve skupině)
- podporovat rozvoj pozitivních vztahů ve třídě (práce s demokracií ve skupině v pozitivním slova smyslu)

Postup řešení při výskytu šikany:

1. krok – diferenciální diagnostika (zhodnocení, zda se jedná o šikanu, odlišit šikanu od škádlení, odhad závažnosti)

2. krok – vnitřní diagnostika (posouzení šikany – vnitřní mapa šikanování, určení formy šikany, posouzení síly zakrývacího systému, nalezení vhodných svědků, individuální rozhovory)

3. krok – scénář pro směr léčby . Situace, které zvládne škola samostatně: • první pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu – musí být diferencovaná a cílená, symptomatická léčba, metoda usmíření nebo metoda vnějšího nátlaku (viz níže) • celková léčba pro řešení prvních dvou stádií šikanování – rámcový třídní program, dlouhodobější práce se vztahy ve třídě

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu (Kolář, 2011):

* odhad závažnosti a stanovení formy šikany * rozhovor s informátory a oběťmi * nalezení vhodných svědků * individuální rozhovory se svědky * ochrana oběti * předběžná diagnóza a volba typu rozhovorů

a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory – směřování k metodě usmíření

b) rozhovor s agresory - metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovní komise) * realizace vhodné, výše uvedené metody * třídní hodina – efekt metody usmíření, nebo oznámení potrestání agresorů * rozhovor s rodiči oběti, rozhovor s rodiči agresorů, informovat o udělení kázeňských opatření * třídní schůzka * práce s celou třídou

Situace, kdy škola potřebuje pomoc zvenku:

- první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu
- první pomoc pro obyčejnou pokročilou šikanu
- první pomoc pro komplikovanou pokročilou šikanu (např. skupinové násilí, tzv. školní lynčování)
  - celková léčba pro třetí stadium šikany s běžnou i komplikovanou formou

Scénář pro pokročilou šikanu: (krizový scénář, poplachový plán) (Kolář, 2011)

* první alarmující kroky (zvládnutí vlastního šoku, bleskový odhad závažnosti, bezprostřední záchrana oběti, zastavení násilí)

* příprava podmínek pro vyšetřování (zalarmování pedagogů, informování vedení školy, zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi, pokračující pomoc oběti, oznámení policii a navázání kontaktu se specialistou – psychologem..., informace rodičům)

* vyšetřování (rozhovor s obětí a informátory, nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků, individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky, rozhovor s agresorem, popř. jeho konfrontace s ostatními agresory, ne s obětí)

* léčba (metoda vnějšího nátlaku, změna sestavení skupiny)

Nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí, třídní důtky, důtka ředitele školy)
- snížení známky s chování
- převedení do jiné třídy
- převedení do jiné školy
  - doporučení umístit agresora do střediska výchovné péče, diagnostický pobyt, atd...
- ředitel školy podá návrh orgánu soc. právní ochrany k zahájení práce s rodinou
- škola umožní agresorovi individuální výchovný plán

Spolupráce se specializovanými institucemi:

- v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – s pediatry, odbornými lékaři, psychology, psychiatry
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, oddělení soc. prevence
  - kontrola ze strany České školní inspekce v případě, kdy projevy šikany nejsou bezodkladně a uspokojivě řešeny ze strany pedagogických pracovníků školy
  - v případě šikany, která má charakter trestné činnosti, informujeme Policii ČR

Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany: Společenství proti šikaně, www.sikana.org E-nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz, Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz Program primární prevence rizikového chování na internetu, www.e-bezpeci.cz Internetová aplikace NNTB . Nenech to být www.nntb.cz

Kontakty: Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz, Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz, Internet poradna, www.internetporadna.cz Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu,

Příloha 2

Krizový plán školy

Alkohol

1. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školní řád zakazuje užívání alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování a v rámci akcí pořádaných školou. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je trestným činem nebo přestupkem.
2. Postup při nálezů či konzumaci alkoholu ve škole: Nález alkoholu ve škole: 1. Pracovník školy (pedagogický i nepedagogický), který nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje následovně: • Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. • O nálezů ihned informuje vedení školy. • Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu. • Zpracuje stručný záznam o události.
3. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka alkohol, postupuje následovně:
  - Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nálezů ihned uvědomí vedení školy. O nálezů se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonné zástupce žáka.
4. Žák, který nalezne alkohol ve škole, postupuje následovně:
  - Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nálezů ihned uvědomí pedagogický dozor nebo vedení školy. O nálezů se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který alkohol nalezl (datum, místo a čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

Konzumace alkoholu:

1. Je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
4. Je-li žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a na životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a kontaktuje lékaře.
5. Pokud žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka odvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Není-li zákonný zástupce žáka k zastížení, pomoc se žádá od orgánu sociálně právní ochrany dětí.
6. Zákonnému zástupci vedení školy ohlásí skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, že je žák schopen výuky.

7. Události sepíše ŠMP zápis s vyjádřením žáka (odkud a od koho má alkohol). Záznam podepíše: pedagog, žák, svědci. ŠMP si zápis založí.
8. Při opakovaném přistižení škola informuje orgán sociálně právní ochrany dětí.
9. Následuje sankce za porušení zákazu konzumace alkoholu stanoveného školním řádem.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. Podobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Tabákové výrobky

1. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Zákaz se týká i elektronických cigaret.
2. Je-li žák přistižen při požívání tabákových výrobků v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v dalším požívání zabránit.
3. Tabákový výrobek je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v požívání pokračovat.
4. Pedagogický pracovník, který přistihl žáka při požívání tabákových výrobků nebo byl o této skutečnosti žákem/y informován, sepíše o události stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má tabákový výrobek). Záznam podepíše: pedagog, žák, případně svědci (podepisují jako poslední, zůstávají „utajení“). Záznam se zakládá do agendy ŠPP.
5. Pedagogičtí pracovníci můžou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
6. Třídní učitel informuje zákonného zástupce nezletilého žáka o porušení zákazu kouření.
7. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany.
8. Škola může od tohoto orgánu vyžadovat pomoc.
9. Následují sankce za porušení zákazu užívání cigaret a tabákových výrobků, stanovených školním řádem.

Omamné a psychotropní látky

1. Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno užívání OPL, proto při přistižení žáka při konzumaci OPL, je nutné mu v další konzumaci zabránit
2. Návykovou látku musíme zajistit.
3. Školní řád obsahuje ustanovení o zákazu konzumace OPL ve škole a postihy za porušení tohoto zákazu.
4. Pokud žákovi hrozí akutní nebezpečí (vyhodnotí pedagogický pracovník), žák je ohrožen na zdraví a životě, zajistí nezbytnou pomoc a zavolá lékaře.
5. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, přivolá se zákonný zástupce žáka, aby si ho vyzvedl, popřípadě se pomoc žádá od orgánu sociálně právní ochrany, pokud zákonný zástupce žáka není k zastížení.
6. O události sepíše metodik prevence zápis, zajistí vyjádření žáka, které si založí.
7. Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu konzumace OPL, a vše nahlásí orgánu sociálně právní ochrany dítěte. 20 8. Následuje sankce za porušení zákazu konzumace OPL stanovený školním řádem – snížená známka z chování.

Postup při nálezu OPL v prostorách školy

- Při nálezu látky, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy.
- Látku vložíme od obálky, zapečetíme, uschováme v trezoru a zapíšeme datum, čas a místo nálezů.
- Vyrozumíme policii ČR, která provede zajištění látky. Postup při zadržení OPL u žáka
- Při nálezu látky u žáka, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy.
- Sepíšeme záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla OPL nalezena, datum, čas místo nálezů a jméno žáka s jeho podpisem. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy, nebo zástupce ředitele školy.
- Vyrozumíme zákonného zástupce žáka a policii ČR, která provede zajištění látky.

Příloha 3

KRIZOVÝ PLÁN V PŘÍPADĚ OZBROJENÉHO ÚTOKU VE ŠKOLE (STŘELEC) AMOK – útok tzv. aktivního střelce, je náhlý útok jedince/ů, který za použití zbraní sleduje jediný cíl – usmrtit či zranit co nejvíce osob ve svém okolí. Nejčastějšími útočníky ve školách jsou současní nebo bývalí žáci nebo studenti. Pedagogický sbor byl informován, jaké jsou náznaky výskytu možného útočnicka. Budoucí útočníci se většinou chtějí pochlubit a najít sympatizanty ve svém okolí. Ve virtuálním prostředí, nejčastěji na internetu, zveřejňují své násilnické názory, fotografie zbraní, své „umělecké“ výtvary, které jsou plné násilí, krve a smrti. Často i pokládají „řečnické“ otázky typu Jaké by to asi bylo, kdybych někoho zabil? apod. Tyto signály bychom neměli zlehčovat, ale raději se se svým podezřením někomu svěřit (rodičům, kamarádům, blízkému učiteli, školnímu psychologovi apod.) – nejde o žalování, může jít o život!!! Jak zareagovat v případě útoku?

- UTÍKEJ – Dostaňte se do bezpečí, utečte z dosahu útočnicka (zapomeňte na nácvik evakuace při požáru!!!). Nevracejte se pro věci!
  - SCHOVEJ SE/ZAMKNI SE – Když nemůžete utéct, schovejte se do nějaké místnosti a v té se uzamkněte a zabarikádujte (když nemáte klíč, můžete udělat barikádu ze stolů, židlí a skříní; na stůl, který přisunete až ke dveřím, můžete naskládat učebnice tak, aby zabránily stlačení kliky). Zatáhněte žaluzie, lehněte si na zem, abyste byli co nejméně zranitelní případnou střelbou skrz dveře. Buďte co nejvíce potichu, pokuste se všechny zklidnit, ztlumte mobilní telefony. Nikomu neotvírejte, s nikým nemluvte přes dveře (útočník se může vydávat za zraněného kamaráda, záchranáře apod.), útočnicka neprovokujte a nesnažte se být za hrdinu.
  - VARUJ – Pokud můžete, oznamte na tísňovou linku, kde jste a co se tam děje.
  - BRAŇ SE – V případě, že jste učinili všechny výše popsané kroky a útočník se k vám i přesto dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.
-
- Z bezpečí (nebo jakmile je to možné) **nahlase událost - Policie ČR 158 na linku IZS 112** (nejdůležitější informace pro operátora: kde jste a co se děje).
  - **Předejte informace o útoku varovným signálem všem zaměstnancům školy**
    - Pomocí mobilního telefonu, popřípadě školního rozhlasu (šifrované)
  - **Potom, co na místo dorazí bezpečnostní složky:**
    - Zůstaňte v klidu a poslouchajte instrukce.
    - Ruce držte vždy ve viditelné pozici.
    - Vyvarujte se křiku a divoké gestikulaci.
    - Mějte na paměti, že pomoc zraněným je na cestě.

Příloha 4

PROGRAM POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVÍŠTĚ PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE Řezníčkova

Škola poskytuje standardní služby ve smyslu znění vyhlášky č. 72/2005 Sb. v aktuální verzi podle vyhlášky č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

Cíle programu školního poradenského pracoviště

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a péče o žáky nadané a mimořádně nadané
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření (plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány)
- pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování
- sledovat účinnost preventivních programů, vytvořit zázemí pro jejich vytváření a realizaci
- vybudovat příznivé sociální klima pro integraci kulturních odlišností a přijímání sociálních odlišností ve škole
- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky ohrožené školní neúspěšností a vytvořit předpoklady pro její snižování
- prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- poskytovat metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů ve vzdělávací činnosti školy
- prohloubit a zlepšit vzájemnou spolupráci a komunikaci školy a zákonných zástupců žáků
- spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními a úřadem práce
- zajistit vzdělávací, informační a poradenské aspekty kariérového poradenství s ohledem na další vzdělávání a následné profesní uplatnění.

Standardní činnosti poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům:

- úvodní poradenská konzultace dítěti, které pracovníka ŠPP samo vyhledá; • poskytnutí krizové intervence dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci; • spolupráce s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných, screeningová šetření školní neúspěšnosti, specifických poruch učení a chování; • stanovení podpůrných opatření prvního stupně v plánech pedagogické podpory pro vytypované žáky; • evidence zpráv z poradenských a lékařských zařízení; 23 • práce s třídními kolektivy; • anonymní anketní šetření a průzkumy a konzultování zjištěných údajů s vedením školy, popř. s dalšími pedagogickými pracovníky; • opatření k posílení pozitivního klimatu ve škole; • preventivní programy pro žák

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je informovaný souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba, když je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech soudního nařízení. Pracovníci školního poradenského pracoviště

školního poradenského pracoviště

Popis a vymezení rozsahu činnosti pracovníků ŠPC určuje vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (příloha č.3 k této vyhlášce).
Poradenští pracovníci školy: Mgr. Lucie Nowak Moudrá – školní psycholog, Mgr. et Mgr. Veronika Fialová školní metodik prevence, speciální pedagog Mgr. Weinbergerová Radana, PhDr. Renata Mlčáková, výchovná poradkyně Mgr. Zuzana Sobotková.

Práce s informacemi a daty o žácích a jejich zákonných zástupcích, se kterými pracovníci ŠPP v rámci své poradenské činnosti pracují, jsou ochraňovány v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha 5

DESATERO KOMUNIKACE S PACIENTY S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA

1. Autismus není patrný na první pohled, pozná se až podle nestandardního chování pacienta, které je potřeba tolerovat. Ačkoli se může na první pohled zdát, že je pacient rozmazlený, zlobivý či vzpurný, ve skutečnosti má jen nepřekonatelný strach z neznámého prostředí a z nové situace.
2. Důležitá je spolupráce s tlumočnickem, který pacienta s autismem vždy doprovází. Právě ten zná všechny důležité informace o konkrétním pacientovi, proto je dobré jeho rady a doporučení vhodného jednání s pacientem respektovat.
3. Jednoduchá uklidňující sdělení v krátkých větách jsou tou nejlepší formou slovní komunikace.
4. Je běžné, že pacienti s autismem jsou smyslově přecitlivělí. Proto je třeba se připravit na zvýšenou citlivost na zvuky, tóny, světlo, pachy či dotek neznámé osoby.

Jak těmto situacím předcházet?

- Jednej předvídatelně
- Vyvarujte se situací, kdy se například – byť s těmi nejlepšími úmysly – dotknete ramene člověka s autismem, aniž by předem viděl, že se tak chystáte učinit.
- Plánuj Rozhodně se vyplatí, když předem popíšete, co se bude dít. Člověku s autismem to velmi pomůže v orientaci a snáze přečká i nepříjemný rozhovor.
- Nekřič Nikdy na člověka s autismem nekřičte ani nezvyšujte hlas, může to zablokovat komunikaci či vyvolat autistickou krizi. Mnoho lidí s autismem má mnohem citlivější sluch, než si dokážete představit.
- Ptejte se jasně, formulujte otázky jednoduše a jasně, nejlépe aby bylo možno odpovídat ANO/NE, nepoužívejte příměry a nežertujte. Nekladte více otázek najednou.
- Mluv jednoduše Nepokoušejte se oslnit člověka s autismem svou slovní zásobou. Je lepší mluvit pomalu a spíše v kratších větách a předat sdělení srozumitelně a bez odbíhání. Vyvarujte se řečnických otázek.
- Buďte trpěliví Pokud člověk s autismem nereaguje na vyřčené, nemusí to znamenat, že odpovědět nechce. Pokud se dlouze rozmýšlí, nepobízejte ho, ale přeformulujte otázku.
- Rozumět a vědět Pokud rozumí a přesto se nevyjadřuje, pak je možné, že si v panice nedokáže rozmyslet odpověď. Nebojte se bez afektu zopakovat otázku – pomůžete mu tak se na odpověď soustředit.
- Jaký je den? Člověk v autistické krizi může mít zhoršenou orientaci v čase a prostoru – pomozte mu popsáním, co se dělo, děje a dít bude. Pokud váhá při chůzi, tak ho doprovodte, přestože zná cestu.
- Omezuj pohled do očí Každý pohled do očí a zejména navázání očního kontaktu může vyvolat v člověku s autismem nejistotu nebo i paniku.

- Dej najevo pochopení Rozhodně neproděláte, když vyjádříte účast. Vyvarujte se ale frází, místo „To přejde“ řekněte raději „Chci vám pomoci“ – bude to srozumitelné a povede to k ujištění, že na to není sám.

(KLÍČ pro komunikaci s osobou s autismem Krátká verze Jak se chovat k osobám s autismem, když se ocitnou v potížích a podlehnou panice?)

Příloha 6

Plán akcí v rámci prevence na rok 2024/25

2. stupeň

Témata: 1. Kybernetická šikana

2. Sexting

3. Pravda a lež

4. Řekni drogám a kouření NE

5. Aktivní střelec – zajistí paní I. Kafková

- interaktivní program, který má žáky seznámit s chováním během případného ozbrojeného útoku ve škole

1. Aktivity – Co víme o kyberšikaně

- Agresivní kluci
- Youtuberka Katka
- Petr z Minecraftu
- Hranice kyberšikyny
- Tato aktivita vychází z programu E – bezpečí. Má žáky seznámit s pojmem kyberšikana a co v praxi znamená
- Spolupráce s E- bezpečí – pan Schweiner

2. Aktivity – Co víme o sextingu?

- Nevládnutý rozchod
- Michael z GYFIO
- Chatujeme s kamarádkou

Tato aktivita má upozornit na anonymitu při chatování ve virtuálním světě, že nikdy nevíme kdo je na druhé straně počítače a co vše se může stát, pokud budeme naivně věřit a nedáme si pozor, co posíláme druhé straně.

- projekt “Ideální partner/partnerka” - 9. ročník
- KHSOL – program - Buď HIV negativní, chraň si svůj život
- spolupráce s E- bezpečí

3. Aktivity – Síla titulku

- Síla fotografie
- Rozpoznej HOAX, síla medií, sociálních sítí
- Jak si ověřit zdroje na internetu
- Tato aktivita má naučit žáky si ověřovat informace a zdroje, ze kterých informace vychází. Aktivita vede k poznání, že ne vše, co média či internet prezentují, je pravda.

4. Na drogovou problematiku jsme tento rok pozvali pana Tylše s programem Ne(kouřím), kratom a e-cigarety.

Mimo to spolupracujeme s KHSOL, která na téma drogy a kouření má program - Jsem nezávislý nekouřím.

Policie ČR – besedy na téma kyberšikana a reálný svět. Tato beseda má žáky seznámit se skutečnými příběhy dětí základní a střední školy a jejich zkušenostmi s kyberšikanou v Olomouckém kraji.

Besedu jsme zvolili z důvodu šířícího se trendu posílání intimních fotek mezi teenagery. Díky aktivitě má dospívající přijít na to, co vše se může s jejich fotkami dít dál.

5. Paní I. Kafková zajistí preventivní zážitkový program

- interaktivní program, který má žáky seznámit s chováním během případného ozbrojeného útoku ve škole

1. Stupeň

Témata:

- Druhý krok
- Zdravé zoubky – preventivní program – jak si čistit správně zuby
- Policie ČR – seznámení se základními pravidly, kam se obrátit v případě potřeby, jak se zachovat v krizové situaci.
- Výchova ke ctnostem
- KHSOL – Jíme zdravě, pestře, hravě

Aktuálně zařazujeme preventivní programy podle potřeb školy.

Metodik prevence: Mgr. Veronika Fialová

Ředitel školy: Mgr. Miloslav Palát

V Olomouci, dne 2. 9. 2024

